

**A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság**

Gfv.VII.30.126/2013/10.szám

A Kúria mint felülvizsgálati bíróság dr. Mirk Mária pártfogó ügyvéd által képviselt I.r. és II.r., III.r., IV.r., V.r. felperesnek dr. Gáldi György ügyvéd által képviselt I.r. alperes és Kiss István ügyvéd által képviselt II. r. alperes ellen szerződésszegés megállapítása iránt a Szentendrei Városi Bíróságon 2.P.21.295/2010. számon indult és a Budapest Környéki Törvényszék 4.Pf.23.431/2012/6. számú jogerős ítéletével befejezett perében a jogerős ítélet ellen a felperesek részéről előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felpereseket egyetemlegesen, hogy 15 napon belül fizessenek meg a II.r. alperesnek 17.500 (tizenhétezer-ötszáz) Ft felülvizsgálati eljárási költséget.

Megállapítja, hogy az I. r. felperes pártfogó ügyvédjének felülvizsgálati eljárásban felmerült díját teljes egészében az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

Az I.r. felperes és felesége (a II-V.r. felperesek jogelődje) 2004. június 7-én ún. C-hitelszerződést kötött az I.r. alperessel 658.000 Ft hitelkeretre. A szerződés értelmében a havi törlesztő részlet a mindenkor fennálló tartozás 6 %-a, de legalább 5.000 Ft, melynek esedékessége minden naptári hónap 1-15. napja. A hitelkeretből a 382.449 Ft-ot az I.r. felperes és felesége B-hitelük kiváltására vettek igénybe, a fennmaradó 263.000 Ft-ot az I.r. alperes az I.r. felperes és felesége lakossági folyószámlájára utalta át. A szerződés megkötésével egyidejűleg a felek nem kötötték meg a C-hitelről szóló üzletszabályzat 6.12. pontja szerinti egyedi megbízási szerződést, amely alapján az I.r. alperes a törlesztő

részletet folyószámla terhére érvényesíthette volna. E megbízás hiányában a törlesztő részleteket az I.r. alperes nem vonta le az I.r. felperes folyószámlájáról, azok megfizetésére nem került sor. Az I.r. alperes 2004. július 15-én fizetési felszólítást, majd annak eredménytelensége miatt, 2004. augusztus 17-én egy „felmondás” megjelölésű levelet küldött az I.r. felperesnek, arról tájékoztatva őt, hogy a fennálló hátralék 78.960 Ft. Közölte, hogy a C-hitelszerződést a hónap végére felmondottnak tekinti. Ha azonban az I.r. felperes e határidőig fizetési kötelezettségének eleget tesz, a szerződés változatlanul hatályban marad. Az I.r. felperes e határidőn belül, 2004. augusztus 27-én 80.000 Ft-ot, majd ezt követően további három alkalommal összesen 160.000 Ft-ot fizetett be a C-hitel számlára. Az I.r. alperes a rendszertelen fizetés miatt a számlához tartozó hitelkártyát felfüggesztette, majd bevonta. 2004. október 26-án pedig arról értesítette az I.r. felperest és feleségét, hogy a 2004. október 20-án fennálló 518.189 Ft követelését a II.r. alperesre engedményezte.

A felperesek módosított keresetükben annak megállapítását kérték, hogy a C-hitelszerződés az I.r. alperes szerződésszegése miatt szűnt meg, illetve a felperesek teljesítése az I.r. alperes részéről felmerült ok miatt vált lehetetlenné, emiatt a felperesek szabadulnak az 1.264.714 Ft összegű, az I.r. alperes által velük közölt tartozástól.

Az alperesek a kereset elutasítását kérték. Az I.r. alperes arra hivatkozott, hogy a követelést a II.r. alperesre engedményezte, ezért a felperesek a kifogásaikat már csak az engedménnyel szemben érvényesíthetik. A II.r. alperes álláspontja szerint a kötelező törlesztő részlet elmaradása vezetett a szerződés felmondásához, így az nem volt jogellenes.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. Megítélése szerint a felperesek keresetében előadottak az ellenük, a kölcsönszerződésből eredő tartozás érvényesítése miatt indított perben lenne alkalmas arra, hogy annak alapján a kereset elutasítását kérjék. Amíg az alperesek velük szemben peres úton szerződésből eredő igényt nem érvényesítenek, védekezésük idő előtti, jogaik megóvásához nem szükséges. A felperesek megállapítás iránti keresetének ezért a Pp. 123. §-ában foglalt feltételei nem állnak fenn.

A II-V.r. felperesek fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. A fellebbezés indokaira tekintettel azt hangsúlyozta, a felperesek a perben olyan tények megállapítását kérték, és ezek alátámasztására olyan körülményekre hivatkoztak, amelyek a velük szemben a kölcsönszerződésből eredő követelés iránt perben előterjesztett igény esetében ellenkérelemként hozhatnának fel. Azokra annak érdekében

hivatkozhatnának, hogy a bíróság az említett tartozás megfizetése iránti keresetet utasítsa el. Ezek az igények azonban a Pp. 123. §-a alapján önálló keresettel nem érvényesíthetők, mert a felperesek nem hivatkoztak olyan jogukra, amelyek megóvása érdekében a megállapítás szükséges lehetne.

A felülvizsgálati kérelmében az I.r. felperes a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a kereseti kérelmének helytadó ítélet meghozatalát kérte. Arra hivatkozott, hogy a jogerős ítélet a Pp. 123. §-ába ütközik, mivel nyilvánvalóan a felperesek érdekét szolgálja a perbeli szerződés felmondása érvénytelenségének megállapítása és ezáltal az eredeti állapot helyreállítása. Az is a felperesek érdekét szolgálja, ha a bíróság megállapítja, hogy az I.r. alperesnek felróható okból vált lehetetlenné az I.r. felperes és felesége teljesítése, mert az egyedi megbízási szerződés megkötése az I.r. alperes hibájából maradt el.

A II.r. alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte.

A Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § /2/ bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta és azt a hivatkozott indokok alapján nem találta jogszabálysértőnek.

A Kúriának a felülvizsgálati kérelemre tekintettel kizárólag azt a jogkérdést kellett vizsgálnia: a másodfokú bíróság jogszabálysértés nélkül állapította-e meg a megállapítás iránti kereset előterjeszthetőségének a Pp. 123. §-ában írt feltételeinek hiányát. A Pp. hivatkozott rendelkezése a megállapítás iránti kereseteket - a marasztalás iránti keresetekhez képest - csak szűk körben, számadás helyességének megállapítására, vagy egyéb keresetre nézve két feltétel együttes teljesülése esetén teszi lehetővé. E két feltétel közül az egyik, hogy a kért megállapítás felperes jogainak az alperessel szemben való megóvása végett szükséges legyen, a másik, a teljesítés ne legyen követelhető akár a jogviszony természeténél fogva, akár a kötelezettség lejártának hiányában vagy valamely más okból. Ha az említett feltételek közül akár az egyik nem teljesül, a megállapítás iránti kereset nem terjeszthető elő. Az eljáró bíróságok az első feltételt vizsgálva jutottak arra a következtetésre, hogy a felperesek által kereseti kérelmükben megjelölt hivatkozások - tartalmilag - arra irányulnak, hogy az alperesek velük szemben a perbeli szerződés alapján vagyoni követelést ne érvényesíthessenek. A Kúria egyetértett a másodfokú bírósággal abban, hogy ez a hivatkozás a megállapítási kereset előterjesztését megalapozó jogvédelem szükségességét nem igazolja. A felperesek által elérni kívánt jogvédelmet ugyanis biztosítja, hogy egy esetleges marasztalás iránti perben, a Pp.126.§ (3) bekezdésében írtak értelmében, a jelen eljárás során előadottakat érdemi ellenkérelemként, védekezésül jogosultak előadni.

E jogvédelmi eszköz létére tekintettel, az eljáró bíróságok helyesen állapították meg, hogy a felperesek keresete nem felel meg a Pp. 123.§-ában előírtaknak. A Kúria ezért a megállapítás iránti keresetet elutasító döntés helyben hagyásáról szóló jogerős ítéletet - mivel az a Pp.213.§-át nem sérti - a Pp. 275. § /3/ bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A felülvizsgálati eljárásban pervesztes felpereseket a Pp. 270. § /1/ bekezdése szerint irányadó Pp. 78. § /1/ bekezdése alapján kötelezte - figyelemmel a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3. § /3/ és /5/ bekezdésére, 4/A. §-ára - a II.r. alperes felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére. Az I.r. alperes érdemi nyilatkozatot nem tett, igazolt költsége nem merült fel, így arról rendelkezni nem kellett. Az I. r. felperes pártfogó ügyvédjének a felülvizsgálati eljárásban felmerült díját a Pp. 87. § /2/ bekezdése alapján teljes egészében az állam viseli.

A felperesek illetékfeljegyzési joguk ellenére az eljárási illetéket megfizették, ezért az utólagos lerovásra kötelezésről szintén nem kellett rendelkezni.

Budapest, 2013. december 17.

Dr. Pethőné dr. Kovács Ágnes sk. a tanács elnöke, dr. Osztovits András sk. előadó-bíró, dr. Vezekényi Ursula sk. bíró